ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1976

Vyhlásené: 20.04.1976 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

36

VYHLÁŠKA
Slovenského úradu bezpečnosti práce

z 23. decembra 1975

na zaistenie bezpečnosti práce v nízkotlakových kotolniach Slovenský úrad bezpečnosti práce po dohode s príslušnými orgánmi a organizáciami podľa § 5 ods. 1 písm. d) zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

PRVÝ ODDIEL
Úvodné a všeobecné ustanovenia

§ 1
Rozsah platnosti

(1) Vyhláška upravuje projektovanie, vyhotovenie, umiestnenie a prevádzku nízkotlakových kotolní organizácií (ďalej len „kotolne“), pri ktorých súčet menovitých tepelných výkonov kotlov je väčší ako 50 kW (~ 43 000 kcal/h).

(2) Nízkotlakové sú kotolne:

a) teplovodné s najvyššou pracovnou teplotou vody do 110 °C vrátane,

b) parné s konštrukčným pretlakom kotlov do 0,5 x 10^5 Pa (~ 0,5 kp/cm^2) vrátane.

§ 2
Základné pojmy

Na účely tejto vyhlášky sa považuje za

a) kotolné zariadenie úplné technické zariadenie skladajúce sa z jedného alebo viac kotlov s príslušenstvom a z pomocných zariadení,

b) príslušenstvo kotla zariadenie nevyhnutné na prevádzku kotla,

c) pomocné zariadenie kotla zariadenie potrebné na prevádzku kotla alebo súvisiace s prevádzkou,

d) kotolňu osobitná samostatná budova, osobitný prístavok alebo osobitná miestnosť, kde je postavený jeden alebo viac kotlov,

e) nízkotlakový parný kotol zariadenie, v ktorom sa vyrába para s menovitým pretlakom najviac 0,5 X 10^5 Pa (~ 0,5 kp/cm^2)spaľovaním pevných, kvapalných alebo plynných palív,

f) teplovodný kotol zariadenie, v ktorom sa ohrieva voda na najvyššiu výstupnú teplotu 110 °C spaľovaním pevných, kvapalných alebo plynných palív,

g) teplozmennú plochu plocha stien častí kotla, ktorými sa prevádza teplo na pracovnú látku,

h) menovitý tepelný výkon kotla množstvo tepla, ktoré musí kotol trvale odovzdávať teplonosnej látke za predpísaných podmienok v ustálenom stave a za použitia paliva predpísaného výrobcom,

ch) minimálny tepelný výkon kotla najnižšie množstvo tepla, ktoré musí kotol trvale odovzdávať teplonosnej látke pri zabezpečení spoľahlivého horenia paliva predpísaného výrobcom; hodnotu minimálneho tepelného výkonu kotla určí výrobca,

i) tepelný príkon kotla množstvo tepla privádzané palivom a spaľovacím vzduchom pri danom výkone kotla,

j) účinnosť kotla pomer daného tepelného výkonu k zodpovedajúcemu tepelnému príkonu kotla,

k) prevádzkový ťah kotla rozdiel medzi statickým tlakom v mieste vstupu spaľovacieho vzduchu do kotla a statickým tlakom v mieste odvodu spalín z kotla,

l) konštrukčný pretlak najvyššia prípustná hodnota pretlaku v kotle; táto hodnota je základom pre pevnostný výpočet kotla,

m) menovitý pretlak parného kotla výstupný pretlak pary odoberanej z kotla pri menovitom tepelnom výkone kotla,

n) teplotu vstupnej vody teplota vody meraná vo vstupnom hrdle kotla,

o) teplotu výstupnej vody teplota vody meraná vo výstupnom hrdle kotla.

§ 3
Projektová dokumentácia

(1) Projektovú dokumentáciu kotolne so súčtom menovitých tepelných výkonov kotlov väčších ako 1,0 MW (~ 860 000 kcal/h) je spracovateľ povinný predložiť príslušnému inšpektorátu bezpečnosti práce (ďalej len „inšpektorát“) na posúdenie najmenej 30 dní pred jej odovzdaním investorovi.

(2) Projektová dokumentácia kotolní dovezená zo zahraničia sa môže použiť len vtedy, keď vyhovuje československým právnym predpisom, najmä technickým normám.

DRUHÝ ODDIEL
Umiestnenie a vyhotovenie kotolní

§ 4
Umiestnenie kotolní

(1) Kotolne s parnými alebo teplovodnými kotlami so súčtom menovitých tepelných výkonov kotlov vyšším ako 3,5 MW (~ 3 Gcal/h) musia byť postavené v samostatných objektoch.

(2) Kotolne so súčtom menovitých tepelných výkonov kotlov do 3,5 MW (~ 3 Gcal/h) vrátane je dovolené zriaďovať i v osobitných miestnostiach, v pivniciach, v suterénoch alebo na strechách budov, ak to umožňujú podmienky prívodu paliva, tepelného rozvodu, stavebnej konštrukcie budovy a najmä požiarnej bezpečnosti a podmienky určené hygienickými predpismi. Miestnosť kotolne musí tvoriť osobitný požiarny úsek.

(3) Pri umiestnení kotolní do pivníc alebo suterénov sa musí zabezpečiť dokonalá izolácia proti spodnej vode alebo vlhkosti a dokonalá tesnosť kanalizačných a iných odpadových potrubí, ako i zodpovedajúcich zvodov povrchových vôd. Konštrukcia stropov musí byť taká, aby znemožnila prenikanie plynov z kotolne do vyšších poschodí.

§ 5
Vyhotovenie kotolní

(1) Kotolne so súčtom menovitých tepelných výkonov kotlov väčším ako 3,5 MW (~ 3 Gcal/h) musia byť od susedných miestností oddelené nehorľavými stenami s požiarnou odolnosťou najmenej 150 minút a nehorľavým stropom s požiarnou odolnosťou najmenej 60 minút. Kotolňa musí mať aspoň jeden východ priamo do voľného priestoru.

(2) Nosná konštrukcia kotla alebo jeho obmurovky, prípadne kotol sám musí stáť na pevných základoch z materiálu, ktorý je nehorľavý.

(3) Na montáž a výmenu kotlov alebo ich častí sa musí zabezpečiť priestor vnútri kotolne a montážny otvor v stene alebo na streche kotolne, ktoré veľkosťou zodpovedajú rozmerom kotlov, prípadne ich montážnych blokov.

(4) Kotolne so súčtom menovitých tepelných výkonov kotlov väčším ako 3,5 MW (~ 3 Gcal/h) a všetky kotolne s kotlami na plynné palivá so súčtom menovitých tepelných výkonov kotlov väčším ako 0,5 MW (~ 430 000 kcal/h) sa musia vyhotoviť z ľahko vybúrateľnými časťami stien do voľného priestoru. Veľkosť ľahko vybúrateľných plôch v stenách kotolne musí byť aspoň 0,07 m^2 na 1 m^3 priestoru kotolne. Za ľahko vybúrateľné časti stien sa pokladajú stavebné prvky, ktorých pevnosť nie je väčšia ako pevnosť tehlového muriva hrúbky 10 cm, vymurovaného vápennou maltou (okná, dvere a pod.).

(5) Svetlá výška kotolne musí byť 300 cm alebo vyššia podľa veľkosti kotlov a všetky podchodové výšky najmenej 210 cm.

(6) V kotolniach so súčtom menovitých tepelných výkonov kotlov väčším ako 3,5 MW (~ 3 Gcal/h) musí byť aspoň jedna stena nad úrovňou terénu bezprostredne susediaceho s kotolňou.

(7) Steny kotolne musia byť hladké, svetlej farby s najmenším počtom výstupkov, umývateľné aspoň do výšky 180 cm.

§ 6
Priechody

(1) Vzdialenosť medzi jednotlivými kotlami a vzdialenosť kotlov od stien a pilierov musí byť taká, aby sa zaistila bezpečná obsluha, údržba a čistenie kotlov, vrátane kotolného zariadenia, odvozu trosky a pod.

(2) Šírka priechodu medzi kotlami, ako aj medzi stenou kotolne a kotlom musí byť najmenej 60 cm, ak nie je nevyhnutné obsluhovať kotol zo strany.

§ 7
Únikové cesty a dvere

(1) Úniková cesta k východu z kotolne musí byť aspoň 120 cm široká, nesmie byť ani na jednom mieste zúžená pod túto hranicu ani zastavaná nijakými predmetmi alebo materiálom.

(2) Kotolne s pôdorysnou plochou väčšou ako 150 m^2 musia mať dve únikové cesty, z nich najmenej jedna musí byť do voľného priestoru.

(3) Dvere do kotolne musia byť z nehorľavého materiálu s požiarnou odolnosťou najmenej 30 minút, široké najmenej 80 cm, musia sa otvárať v smere úniku a musia byť samouzatvárateľné.

(4) Dvere do kotolne musia byť označené bezpečnostnou tabuľkou „KOTOLŇA - VSTUP ZAKÁZANÝ“, prípadne ďalšími bezpečnostnými nápismi.[1])

§ 8
Dlážka

Dlážka kotolne musí byť nehorľavá, musí mať rovný povrch umožňujúci riadne čistenie, musí mať sklon ku kanalizačným záchytkám a nesmie byť klzká.

§ 9
Vybavenie a príslušenstvo kotolní

(1) Vybavenie a príslušenstvo kotolní musia tvoriť najmä:

a) hygienické zariadenia pre pracovníkov kotolne, umiestnené priamo v kotolni alebo v jej blízkosti,

b) normálny hydrantový rozvod (hydranty C 52) s príslušenstvom,

c) lekárnička,

d) zdroj pitnej vody priamo v kotolni alebo v jej bezprostrednej blízkosti,

e) zariadenie na zistenie prítomnosti kysličníka uhoľnatého (napr. detekčné rúrky).

(2) V kotolni môže byť umiestnené len najnevyhnutnejšie zariadenie, ktoré sa používa na údržbu kotlov, ich príslušenstva a pomocných zariadení. Kotolňa nesmie slúžiť ako skladisko alebo sušiareň.

§ 10
Odpopolňovanie

(1) Pri ručnom odvoze popola a škvary a dovoze paliva sa musí zriadiť závetrie, aby nevznikal prievan.

(2) Priestor odvodu popolčeka z výsypiek odlučovačov vonkajšieho vyhotovenia sa musí riadne chrániť proti účinkom vetrov.

§ 11
Osvetlenie

(1) Každý priestor kotolne musí mať osvetlenie, ktoré zaisťuje bezpečnú obsluhu.[2])

(2) V kotolniach s pôdorysnou plochou väčšou ako 150 m^2 s trvalou obsluhou musí byť inštalované núdzové osvetlenie, ktoré sa musí napájať samostatným zdrojom prúdu.

(3) Núdzovým osvetlením musia byť vybavené tieto miesta:

a) predná stena, prípadne aj iné potrebné miesta obsluhy kotlov a priechody medzi kotlami,

b) tlakomery, vodoznaky a výškomery,

c) priestor na odpopolňovanie,

d) priestor plynového hospodárstva,

e) priestor zauhľovacieho zariadenia,

f) priestor prevádzkovej nádrže na kvapalné palivo,

g) únikové cesty v celej dĺžke.

(4) Obsluhujúci pracovníci musia byť trvale vybavení batériovou lampou v použiteľnom stave.

(5) V kotolni sa musí zabezpečiť možnosť pripojenia prenosných svietidiel na bezpečné napätie.

§ 12
Vetranie

(1) Priestor kotolne a priestory súvisiace s prevádzkou kotolne sa musia účinne vetrať.[3])

(2) Ak nemá kotol umelý ťah, musí byť nútené vetranie pretlakové, nikdy nie podtlakové.

(3) Prirodzené vetranie kotolne, ktorej dlážka je pod úrovňou okolitého terénu (v pivnici, v suteréne a pod.), a každej kotolne s kotlami vykurovanými plynnými palivami sa musí zabezpečiť najmenej jedným neuzavierateľným kanálom na prívod čerstvého vzduchu s vyústením pri dlážke kotolne. Odvod vzduchu z týchto kotolní sa musí zabezpečiť aspoň jedným otvorom pri strope kotolne.

§ 13
Ochrana proti popáleniu

Všetky povrchy v kotolni, ktoré sú teplejšie ako 60 °C, musia byť s výnimkou uzavieracích prvkov vybavené vyhovujúcou izoláciou, ak neslúžia na vykurovacie ciele.

§ 14
Ťahové pomery kotlov

(1) Dymové nadstavce kotlov musia byť vybavené otvorom na meranie ťahu kotlov.

(2) Potrebný ťah na horenie určuje pri nových kotloch ich výrobca, pri rekonštrukcii starších kotlov poverený odborný pracovník montážno-dodávateľskej organizácie. Prevádzateľ zodpovedá za trvalé udržiavanie ťahomeru v stave schopnom prevádzky.

(3) Pri zariadeniach s umelým ťahom pomocou ventilátorov musia byť uzavieracie a cirkulačné klapky rozmiestnené vhodným spôsobom a ich polohy presne označené. Pri plynovom a olejovom vykurovaní musia byť dymové klapky upravené tak, aby neboli celkom uzavierateľné.

§ 15
Zásobníky na pevné palivá

(1) Zásobníky na pevné palivá (ďalej len „zásobníky“) musia byť vyhotovené z nehorľavých materiálov.

(2) Otvorené zásobníky musia byť chránené mrežami a musia byť zabezpečené pred pádom osôb.

(3) Zásobníky musia byť konštrukčne riešené tak, aby sa zabezpečilo ich plynulé a bezpečné vyprázdňovanie a musia byť vybavené vhodne konštruovanými a umiestnenými otvormi na uvoľňovanie paliva v prípade jeho priľnutia k stenám.

§ 16
Horáky a plynové zariadenie kotlov

(1) Inštalované horáky musia zodpovedať použitému druhu paliva a jeho prevádzkovému tlaku a musia byť nastavené na taký tepelný výkon, aby nemohlo nastať prekročenie dovoleného tepelného zaťaženia kotlov.

(2) Ak sa kotly vykurujú plynným palivom, musí byť blízko stanovišťa kuriča na prívodnom potrubí plynu inštalovaný ručný uzáver. Mimo kotolne na ľahko prístupnom mieste musí byť na prívode plynu do kotolne inštalovaný hlavný uzáver označený nápisom „HLAVNÝ UZÁVER PLYNU PRE KOTOLŇU“.

(3) Pred uvedením kotla na plynné palivá do prevádzky musí byť prívod a rozvod plynu odborne technicky preskúšaný.[4])

§ 17
Zabezpečovacie zariadenie kotlov

(1) Okrem zabezpečovacieho zariadenia podľa osobitných predpisov[5]) sa musí prevádzka kotlov na plynné a kvapalné palivá zabezpečiť tak, aby samočinné prerušenie prívodu paliva do horákov nastalo v týchto prípadoch:

a) pri zhasnutí plameňa,

b) pri prerušení umelého odťahu spalín,

c) pri strate prevádzkového pretlaku paliva a pri použití plynného paliva, tiež pri prekročení jeho menovitého pretlaku,

d) pri strate tlaku tlakového spaľovacieho vzduchu,

e) pri prerušení dodávky elektrickej energie, pokiaľ nejde o kotly, ktorých prevádzka nezávisí od dodávky elektrickej energie.

(2) Pri monoblokových horákoch na kvapalné palivá sú povinnosti určené v odseku 1 písm. c) až e) splnené, ak čerpadlo a vzduchový ventilátor sú poháňané spoločným elektromotorom.

(3) Nízkotlakové parné kotly musí výrobca vybaviť zvukovým zariadením na signalizáciu nedostatku vody v kotle.

TRETÍ ODDIEL
Prevádzka, obsluha a údržba

§ 18
Dokumentácia

(1) Dodávateľ je povinný ku každému kotlu dodať

a) návod na montáž, obsluhu, prevádzku a údržbu,

b) osvedčenie o akosti a kompletnosti kotla,

c) záručný list (môže byť spojený v jednom doklade s osvedčením o akosti a kompletnosti kotla).

(2) Dokumentácia kotlov s menovitým tepelným výkonom nad 50 kW (~ 43 000 kcal/h) musí ďalej obsahovať:

a) výkresy zostavy kotla a jeho príslušenstva,

b) základové plány kotla,

c) schému potrubia a armatúr s uvedením menovitých svetlostí a menovitých tlakov,

d) schému meracích miest s uvedením veličín na meranie prevádzkových látok, schému diaľkového ovládania a regulácie, prípadne obehu vody,

e) schému mazania,

f) zoznam dokladov tvoriacich dokumentáciu.

(3) Pri kotloch na plynné palivá s menovitým tepelným výkonom vyšším ako 50 kW (~ 43 000 kcal/h) musí dodávateľ plynového zariadenia kotla dodať aj revíznu knihu plynového spotrebiča.

§ 19
Prevádzkový poriadok kotolne

(1) Prevádzateľ musí najneskôr do jedného mesiaca od uvedenia kotolne do prevádzky s predchádzajúcim súhlasom závodného výboru Revolučného odborového hnutia vydať prevádzkový poriadok kotolne; pri jeho vypracovaní musí vychádzať z návodu na obsluhu, prevádzku a údržbu [§ 18 ods. 1 písm. a)].

(2) Prevádzkový poriadok kotolne upravuje povinnosti jednotlivých pracovníkov na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení, vrátane požiarnej bezpečnosti, najmä pri obsluhe kotlov, zauhľovaní, odstruskovaní, prevádzke zariadenia na úpravu vody a prevádzke olejového a plynového hospodárstva. V prevádzkovom poriadku kotolne sa musí riešiť aj ochrana vôd pred znečisťovaním ropnými látkami, najmä v prípade havarijného úniku paliva.[6])

(3) Prevádzkový poriadok kotolne spolu s požiarnym poriadkom, požiarnymi poplachovými smernicami a predpisy o prvej pomoci, najmä pri popálení, úraze elektrickým prúdom a pri otrave kysličníkom uhoľnatým musia byť v kotolni trvale vyvesené.

(4) Prevádzkový poriadok kotolne nadobúda účinnosť dňom, ktorý písomne určí prevádzateľ, najneskôr však uplynutím tridsiateho dňa po jeho vydaní.

§ 20
Povinnosti prevádzateľov

Prevádzatelia sú povinní:

a) zabezpečiť
   1. obsluhu kotlov odborne a zdravotne spôsobilými kuričmi,
   2. pravidelnú kontrolu činnosti kuričov, najmä dodržiavanie bezpečnostných predpisov,
   3. sústavné zvyšovanie odbornej spôsobilosti pracovníkov a preverovanie vedomostí kuričov periodickými skúškami najmenej raz za 6 rokov, pri kotloch s plynnými palivami najmenej raz za 3 roky; o skúškach musí prevádzateľ vyhotoviť zápisnicu,
   4. potrebné osobné ochranné pracovné prostriedky v rozsahu určenom príslušným ústredným orgánom, riadne zacvičiť pracovníkov pri ich používaní, ich používanie sústavne vyžadovať a kontrolovať a zabezpečiť ich riadnu údržbu a výmenu v určených lehotách,
   5. udržiavanie poriadku v kotolni, pričom majú najmä dozerať, aby sa v kotolni nevykonávali práce, ktoré nesúvisia s jej prevádzkou a údržbou, a aby sa v kotolni nezdržiavali nepovolané osoby,
   6. určené lekárske prehliadky kuričov [§ 23 ods. 1 písm. i)],
   7. po skončení predpísaného zácviku [§ 22 ods. 1 písm. c)] preskúšanie vedomostí kuričov; o výsledku skúšky sa musí vyhotoviť zápisnica;
b) riadne uviesť novovybudované kotolne do prevádzky a neuvádzať do prevádzky kotly bez predpísanej dokumentácie;
c) vykonávať preventívnu a prevádzkovú údržbu kotolní;
d) v prevádzkovom denníku viesť záznamy o prevádzke a údržbe kotlov.

§ 21
Prevádzka kotlov

(1) Pri prevádzke parného kotla nesmie hladina vody klesnúť pod najnižší, ani vystúpiť nad najvyšší prípustný stav vody.

(2) Všetky uzávery treba otvárať pomaly a plynule, aby nenastávali tepelné alebo tlakové nárazy.

(3) Ak nejde o osobitne konštruované pretlakové kúreniská, je nevyhnutné v kúrenisku udržiavať podtlak podľa prevádzkových pokynov výrobcu.

(4) Pevné zvyšky po spálení paliva sa musia odstraňovať z kúreniska tak, aby neohrozovali pracovníkov v kotolni.

(5) Pri zakurovaní, prevádzke a odstavovaní kotlov je nevyhnutné postupovať podľa návodu dodávateľa na obsluhu a prevádzku a podľa prevádzkového poriadku kotolne.

(6) Kotol sa musí ihneď odstaviť z prevádzky

a) pri náhlej strate vody, ak ide o parný kotol;

b) ak nie je možné parný kotol alebo teplovodný systém dopĺňať vodou;

c) pri vzniku trhlín a väčších netesností, a to

   1. pri parných kotloch, ak ani pri zvýšenom napájaní nie je možné udržať najnižší prípustný stav vody v kotli,

   2. pri teplovodných kotloch pri náhlom poklese tlaku vody,

   3. ak by bola ohrozená bezpečnosť osôb alebo zariadení;

d) pri deformáciách teplozmenných plôch kotlov, ktoré by mohli spôsobiť explóziu kotla alebo ohroziť bezpečnosť osôb;

e) pri nebezpečnej explózii v kúrenisku;

f) ak nastanú v kotolni pomery, za ktorých sa nemôže zabezpečiť spoľahlivá obsluha kotlov (zlá viditeľnosť, požiar a pod.).

§ 22
Kuriči

(1) Samostatne obsluhovať nízkotlakové kotly môžu len kuriči, ktorí

a) sú starší ako 18 rokov,

b) preukážu potvrdením príslušného lekára, že sú duševne aj fyzicky schopní vykonávať kuričské práce,

c) majú aspoň týždňový praktický zácvik,

d) riadne ovládajú obsluhu celého kotolného zariadenia, poznajú návod dodávateľa na obsluhu, prevádzku, údržbu kotolného zariadenia, prevádzkový poriadok kotolne a všetky bezpečnostné zariadenia na svojom pracovisku a tieto zariadenia riadne ovládajú.

(2) Kotly s plynnými a kvapalnými palivami s menovitým tepelným výkonom vyšším ako 50 kW (~ 43 000 kcal/h) môžu obsluhovať len kuriči, ktorí zložili skúšku pred skúšobnou komisiou, vymenovanou a zvolanou prevádzateľom.[7]) Predsedom skúšobnej komisie je pre skúšku z obsluhy kotlov s plynnými palivami revízny technik plynových zariadení, pre skúšku z obsluhy kotlov s kvapalnými palivami revízny technik kotlov; ďalšími členmi komisie sú zástupca vedenia prevádzateľskej organizácie a zástupca príslušného závodného výboru Revolučného odborového hnutia.

(3) Deň a miesto konania skúšok pracovníkov musí prevádzateľ oznámiť inšpektorátu najmenej 15 dní vopred. Ak sa na týchto skúškach zúčastní zástupca inšpektorátu, má právo predsedať skúšobnej komisii namiesto revízneho technika; revízny technik zostáva v tomto prípade členom komisie.

(4) Prevádzateľské organizácie sa môžu združiť na spoločné vykonanie skúšok, ak by vykonanie týchto skúšok pre vlastných pracovníkov nebolo hospodárne. V tomto prípade sa dohodne zloženie a spôsob zvolávania skúšobnej komisie.

(5) Záznam o výsledku skúšky pred komisiou uvedenou v odseku 2 a 4 sa uloží v organizácii, ktorá skúšobnú komisiu vymenovala.

(6) V kotolni musí byť obsluha trvalá alebo občasná; spôsob obsluhy pri novovybudovaných a rekonštruovaných kotolniach sa určí v projekte s prihliadnutím najmä na inštalovaný výkon kotolne, rozsah automatizácie, druh paliva a návod dodávateľa na obsluhu, prevádzku a údržbu.

(7) Pri kotloch s trvalou obsluhou sa kurič môže na krátko vzdialiť od kotlov do takej vzdialenosti, aby počul signalizačné zariadenie, ktoré dostáva impulz pri prekročení najvyššieho pretlaku, najvyššej prípustnej teploty a pri parných kotloch, pri poklese hladiny vody pod najnižšiu prípustnú hranicu alebo od iného zabezpečovacieho zariadenia.

§ 23
Povinnosti kuričov

(1) Kuriči sú povinní:

a) poznať kotolné zariadenia, ktoré obsluhujú,

b) poznať a dodržiavať predpisy upravujúce bezpečnú prevádzku a údržbu kotolní a plniť pokyny svojich nadriadených pracovníkov, ak neodporujú predpisom na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení,

c) udržiavať obsluhované zariadenia v bezpečnom a riadnom stave,

d) neodkladne hlásiť nadriadenému pracovníkovi každú poruchu, závadu alebo nezvyčajný jav pri prevádzke kotlov, hlásenie zaznačiť v prevádzkovom denníku a dať potvrdiť nadriadenému pracovníkovi, a ak hrozí nebezpečenstvo z premeškania (§ 21 ods. 6), ihneď odstaviť kotol z prevádzky,

e) v rozsahu a lehotách určených v návode dodávateľa na obsluhu, prevádzku a údržbu kontrolovať ťahové pomery v kotloch a stav a funkciu zabezpečovacieho a signalizačného zariadenia,

f) udržiavať v kotolni stály poriadok a čistotu a dbať na to, aby sa v kotolni nezdržiavali nepovolané osoby,

g) pri viacsmennej prevádzke po skončení smeny riadne odovzdať kotol svojmu nástupcovi a ohlásiť mu všetky nezvyčajné javy a mimoriadne okolnosti, ktoré sa vyskytli počas smeny,

h) neodkladne hlásiť nadriadenému pracovníkovi okolnosti, ktoré im podstatne sťažujú riadnu obsluhu kotlov (náhlu nevoľnosť a pod.),

i) podrobiť sa lekárskym prehliadkam, určeným osobitnými predpismi.[8])

(2) Prítomnosť nadriadeného pracovníka v kotolni nezbavuje kuriča zodpovednosti za riadnu obsluhu kotlov.

§ 24
Údržba kotlov

(1) Kotly sa musia trvale udržiavať tak, aby sa predchádzalo poruchám a aby ich prevádzka bola bezpečná.

(2) Kotly sa musia podľa potreby čistiť na ohňovej, ako aj na vodnej strane. Spôsob a postup pri čistení kotlov musí byť taký, aby nedošlo k ohrozeniu bezpečnosti pracovníkov alebo poškodeniu kotlových stien.

(3) Pri čistení kotlov na ohňovej strane je nevyhnutné odstrániť všetky škodlivé nánosy zvyškov po spaľovaní nielen zo stien kotlov, ale aj z kúreniska, najmä z tých miest, kde by nánosy mohli spôsobiť neželané zmeny teploty pri prevádzke kotlov.

(4) Pri čistení kotlov na vodnej strane je nevyhnutné odstrániť usadeniny nečistôt (kotolný kameň, kal, korózne splodiny a pod.), najmä zo stien vystavených priamemu pôsobeniu plameňa alebo jeho sálavého účinku.

(5) Revízie plynových zariadení kotolní môžu vykonávať iba pracovníci, ktorí majú na to osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydané inšpektorátom. Revízia plynových zariadení nie je totožná s prehliadkou kotolne (§ 25) a vykonáva sa najmenej raz za rok. O revízii sa vyhotoví revízna správa.

§ 25
Prehliadka kotolne

(1) Prevádzateľ musí najmenej raz za rok a takisto po každej generálnej oprave kotla a pri zmene druhu paliva zabezpečiť odbornú prehliadku kotolne a zápis o jej výsledku uschovávať po dobu päť rokov.

(2) Pri prehliadke kotolne sa vychádza z revíznych správ a iných podkladov a zisťuje sa najmä vonkajší a vnútorný stav kotlov, stav zabezpečovacieho zariadenia, horákov, čerpadiel, nádrží, zariadení na úpravu vody, zauhľovacieho a odpopoľňovacieho zariadenia, zdvíhacích, plynových a elektrických zariadení.

§ 26
Úprava vody

(1) Akosť napájacej a kotlovej vody pre nízkotlakové kotly musí byť taká, aby sa v systéme netvorili nánosy a čo najviac obmedzili korózie. V dokumentácii dodávateľa kotla (§ 18) sa musia určiť akostné ukazovatele napájacej a kotlovej vody.

(2) Ak sa tvorí v kotloch kotolný kameň alebo nadmerné množstvo kalu, musí prevádzateľ zisťovať tvrdosť prídavnej a napájacej vody a vykonať potrebné opatrenia.

(3) Ak je inštalované zariadenie na úpravu vody, musí byť v prevádzke podľa návodu dodávateľa na obsluhu, prevádzku a údržbu tohto zariadenia.

§ 27
Prevádzkový denník

(1) V každej kotolni sa musí viesť prevádzkový denník.

(2) Do prevádzkového denníka sa zapisuje:

a) deň a hodina zakúrenia v kotloch,

b) začiatok a koniec každej smeny,

c) striedanie smien kuričov s ich podpismi,

d) prevádzkové údaje (tlak pary, teplota vody, množstvo spotreby paliva, množstvo vody a pod.) v rozsahu a lehotách určených prevádzkovým poriadkom kotolne,

e) teplota vonkajšieho vzduchu,

f) údaje o nezvyčajných javoch pri prevádzke kotolne alebo mimoriadnych prevádzkových podmienkach,

g) deň a hodina odstavenia kotlov,

h) údaje o vykonaných údržbárskych prácach v kotolni,

i) iné údaje potrebné na posúdenie prevádzky kotolne podľa prevádzkového poriadku kotolne.

ŠTVRTÝ ODDIEL
Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 28
Prechodné ustanovenia

(1) Ustanovenia § 3 sa nevzťahuje na projektovú dokumentáciu rozpracovanú ku dňu účinnosti vyhlášky, ak sa táto dokumentácia predloží na schválenie[9]) do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tejto vyhlášky alebo sa v tej istej lehote dovezie zo zahraničia.

(2) Druhá časť sa nevzťahuje na kotolne, pri ktorých bol úvodný projekt na stavbu schválený[10]) najneskoršie do 30 dní pred účinnosťou tejto vyhlášky.

(3) Pre kotolne uvedené do prevádzky pred účinnosťou tejto vyhlášky sú prevádzatelia povinní vydať prevádzkový poriadok kotolne (§ 19) do šiestich mesiacov od účinnosti vyhlášky. Ak prevádzateľ ani po vynaložení všetkého úsilia, ktoré na ňom možno požadovať, nemôže získať návod dodávateľa na obsluhu, prevádzku, údržbu kotolného zariadenia, použije na spracovanie prevádzkového poriadku kotolne technické podklady pre podobné kotolné zariadenia.

§ 29
Odchýlky

Ak pri rekonštrukcii[11]) kotolne nie je možné dodržať niektoré ustanovenia tejto vyhlášky, môže inšpektorát povoliť vyhotovenie kotolne odchylne od ustanovení tejto vyhlášky. Žiadosť o odchylné vyhotovenie podáva spracovateľ projektovej dokumentácie.

§ 30
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júlom 1976.

Riaditeľ:

Ing. Kováč v. r.

1) ČSN 01 8010 Bezpečnostné oznamy.

2) ČSN 36 0035 Denné osvetlenie budov. ČSN 36 0046 Umelé osvetlenie v priemyselných závodoch.

3) Smernice Ministerstva zdravotníctva č. 5 zv. č. 3/1958 zb. Hygienické predpisy (oznámené v čiastke 106/1958 Ú. v.).

4) § 7 ods. 2 zákona č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvode a využití vykurovacích plynov (plynárenský zákon) a § 25 vyhlášky č. 76/1961 Zb., ktorou sa vykonávajú ustanovenia plynárenského zákona.

5) ČSN 06 0830 Zabezpečovacie zariadenie pre ústredné vykurovanie a ohrievanie úžitkovej vody.

6) Vyhláška Ministerstva lesného a vodného hospodárstva SSR č. 12/1973 Zb. o ochrane vôd pred znečisťovaním ropnými látkami.

7) § 12 ods. 4 písm. d) vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 133/1973 Zb., ktorou sa určujú vyhradené technické zariadenia a ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie bezpečnosti práce.

8) Smernice Ministerstva zdravotníctva SSR č. 17/1970 Vestníka MZd SSR o posudzovaní zdravotnej spôsobilosti na prácu (oznámené v čiastke 24/1970 Zb.).

9) § 64 vyhlášky č. 163/1973 Zb. o dokumentácii stavieb.

10) § 31 vyhlášky č. 163/1973 Zb.

11) Odchýlky sa vzťahujú len na druhý oddiel vyhlášky pri rekonštrukcii kotolní v zmysle § 4 písm. d) vyhlášky č. 144/1959 Ú. v., ktorou sa vykonáva zákon o stavebnom poriadku.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.